

Cíle, řešení a výsledky projektu

Cílem projektu byl přepis švabachem tištěné knihy Carla Josepha Czoerniga: *Topographisch-historisch-statistische Beschreibung von Reichenberg*, Wien 1829, její překlad a historické komentáře k dílu. Práce měla být doprovázena biogramem autora, Carla Josepha von Czoerniga (1804–1889) a vybranými obrazovými přílohami vztahujícími se ke zpracovávanému tématu.

Na projektu se podílelo osmnáct studujících jednooborové historie z katedry historie FP TUL v programu Kulturněhistorická a muzeologická studia, a to v rámci předmětů Regionalistika a Regionální dějiny. Odborným garantem byl předkladatel a řešitel projektu a vyučující KHI FP TU v Liberci, Milan Svoboda.

Řešení projektu proběhlo v několika fázích. První se stal doslovný přepis knihy z roku 1829. Druhou částí překlad resp. převod již modernější formy německého textu do současné češtiny. Třetí etapou byla heuristika (tj. shromáždění, kritické zhodnocení a využití archivních pramenů a odborné literatury) pro vytvoření historických komentářů ke knize a pro biogram autora.

Výsledkem studentské práce je CD s volně využitelnými texty knihy přepisu v němčině, českým převodem a soupisem literatury, již C. J. Czoernig mohl ve své době využít. Digitální nosič lze bezplatně využít jako pomůcku při výuce dějepisu, regionálních dějin, ke studiu zrodu moderní podnikatelské industriální společnosti a především vzestupu německého měšťanstva libereckého regionu (s přesahem do Jablonce nad Nisou) počátkem 19. století. Projekt předkládá nejen první „moderní“, tj. racionalistické dílo (taktéž založené na statistických metodách a současně už nábožensky a ještě etnický nekonfliktním výkladu) ucelené zpracování významné prvního spisu o dějinách rodícího se „hlavního města“ českých Němců. Autor, vybaven i přes své mládí solidním odborným rozhledem (západo)evropského rázu, si povšiml také stinných stránek rodícího se kapitalismu v ještě patrimoniálně ovládaném kraji. Je cennější o to, že nejde o další z pouhých kompilací lokálního

autora, ale podává přehled regionální historie, topografie a demografických i jiných statistických údajů o obyvatelích města Liberec a okrajově i Jablonec nad Nisou. Czoernigův text je prvně uceleně vydanou knihou a současně dobovým svědectvím o poměrech na Liberecku a Jablonecku v první čtvrtině 19. věku. Může sloužit jako srovnávací materiál k dalšímu bádání o městských dějinách a racionalizující se společnosti.

Smysl projektu pro práci vysokoškolských studentů

Studující 2. ročníku bakalářského programu Kulturněhistorická a muzeologická studia uplatnili v seminářích předmětů Regionalistika a Regionální dějiny znalosti, dovednosti a zkušenosti dosud získané spíše teoreticky, a to při práci na jazykově náročném historickém regionálním materiálu. Během průběžných konzultací si ověřili své paleografická dovednosti, ale také jazykové schopnosti. Téma, které svědčí o složitosti regionálních dějin, se ukázalo také jako zajímavé východisko pro budoucí menší či větší projekty.